

INTERPELLATION TILL STATSRAÅD

Från Riksdagsförvaltningen
2014-10-13
Besvaras senast
2014-11-03

Till statsrådet Anna Johansson (S)

2014/15:25 Återreglerat järnvägssystem

Järnvägen behöver utvecklas de närmaste åren om vi ska klara klimatomställningen. Mer gods behöver fraktas med tåg och fler resenärer behöver välja tåget. Då måste man kunna lita på att tågen går i tid. Många företag väljer i dag att transportera sitt gods på väg i stället för på järnväg eftersom tågen inte är tillförlitliga. Ett av tio tåg är i dag försenade.

Sedan man avreglerade järnvägen har såväl samordning som underhåll fungerat sämre. Funktionen har fått stryka på foten för att ge vinst åt vinstdrivande bolag inom såväl banunderhåll, stationsansvariga bolag som Järnhusen samt operatörer som trafikerar. Marknadstänkandet och vinstintresset har gått så långt att man förutom att tågen inte går i tid, äventyrar säkerheten för resenärer och banarbetare. Det har till exempel förekommit att banarbetare fått arbeta själva på spåren för att kunna spara in på personal, vilket äventyrat säkerheten.

Tågtrafiken är ett sammanhållet system som är beroende av en god samverkan. Just sådana system blir extra beroende av en fungerande helhet med god kommunikation mellan de olika enheterna. I Storbritannien tog statliga Network rail i samband med avregleringen tillbaka skötseln av spåren efter omfattande olyckor på grund av bristande underhåll.

Problemet med avreglering av tågtrafiken är även att företagen väljer de mest lönsamma linjerna i stället för att se till att behoven tillgodoses. Prisbildningen påverkas också då lönsamheten har drivit fram dyra lösningar, som till exempel A-train som går på Arlandabanan där resan blivit mycket kostsam för att ge ägaren vinst på just denna sträcka. Mängden aktörer gör att samordningen mellan aktörerna brister, vilket återkommande visar sig då tågen krånglar. Biljettsystemen är även svåröverblickbara, och vid inställda tåg är det svårt att snabbt byta bolag.

Avregleringen har också lett till en omfattande administration, vilket är kostsamt och ger mer kontorsarbeten och mindre arbeten ute i verksamheterna, vilket påverkar resultatet. För att få helheten att fungera igen är en återreglering inom järnvägssystemet nödvändig.

Det är positivt att regeringen har för avsikt att åter ge staten det samlade ansvaret för underhållet. Dock skulle hela tågtrafiken behöva ses över för att den ska kunna bidra med den samhällsnytta vi förväntar oss av en fungerande

tågtrafik som är kostnadseffektiv och klimatsmart.

Med anledning av det som ovan anförs vill jag fråga statsrådet Anna Johansson:

Vilka övriga återreglerande åtgärder inom järnvägssystemet avser statsrådet ta initiativ till för ett sammanhållet och fungerande järnvägssystem?

.....
Emma Wallrup (V)

Överlämnas enligt uppdrag

Anders Norin